

Länsstyrelsen
Kalmar län

Bevarandeplan för Natura 2000-området

Ämtöholms biotopskyddsområde SE0330261

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000 -områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitat-direktiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livs-miljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har till kommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet.

Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtyper och arters utbredning i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0330261 Ämtöholms biotopskyddsområde

Kommun: Västervik

Områdets totala areal: 2,9 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2015-11-09

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-14

Markägarförhållanden:

Privat

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2002-01-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

9050 - Näringsrik granskog

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: att bevara och utveckla naturtypen näringsrik granskog med de processer, funktioner, strukturer och arter som tillhör denna naturtyp.

Motivering: naturskogsartad gran- och tallskog som utmärker sig för ett rikligt inslag av död ved. Det förekommer gott om signalarter som indikerar lång trädkontinuitet och ett gynnsamt lokalklimat.

Prioriterade åtgärder:

- fri utveckling
- säkra buffertzoner i områdets nära omgivning vid skogsbruksåtgärder

Beskrivning av området

Området är en östvärd bergbrant ner mot sjön Ämten i Västerviks kommun. Branten är varierande med lodräta stup, hyllor och sprickbildningar. Nedanför branten finns mossiga block. Trädskiktet i nedre delen av branten domineras av gamla och grova granar med inslag av löv, huvudsakligen asp och lind. Uppe på berget står en gles skog bestående av gamla, senvuxna tallar med inslag av senvuxen ek. Det finns gott om död ved i branten. Signalarterna i nedre delen av branten indikerar ett stabilt, fuktigt lokalklimat samt lång trädkontinuitet.

Vad kan påverka negativt

Observera att detta endast är några exempel på faktorer som kan skada områdets värden. Att en verksamhet är listad som ett tänkbart problem innebär inte att den är förbjuden. Vissa av verksamheterna kan omfattas av den tillståndsplikt som gäller om det finns risk för betydande påverkan på miljön i Natura 2000-området. I andra fall är inte tillståndsplikten aktuell men behov kommer att finnas att följa upp det specifika problemet. För att få närmare besked om vad som gäller i ett enskilt fall kan det vara lämpligt att ta kontakt med berörd tillsynsmyndighet som är Länsstyrelsen eller vid skogsbruksåtgärder Skogsvårdsstyrelsen.

Följer man som enskild de allmänna hänsynsregler som läggs fast i vår lagstiftning (t.ex. miljöbalken och skogsvårdslagen) så har man fullgjort även sina grundläggande krav på hänsyn till Natura 2000-området.

Verksamheter m.m. som generellt kan påverka naturtyperna och arterna negativt

- Moderna skogsbruksåtgärder inom och utanför området leder till fragmentering och isolering av skogsmiljöer. Vidare kan kalhyggen påverka luftfuktigheten i närliggande områden. Effekterna missgynnar arter knutna till fuktiga miljöer, t.ex. brandrefuger, och ökar spridningssvårigheter för olika växt- och djurpopulationer. Detta kan på sikt leda till att redan hotade arter kan försvinna p.g.a. minskad genetisk variation eller att livsmiljöer för arter som behöver stora arealer försvinner p.g.a. minskade och splittrade livsmiljöer.
- Exploatering för samhällsbyggande av olika former.
- Bergtäkt.

Bevarandeåtgärder

Gällande regler:

- Enligt 7 kap 28 a § miljöbalken krävs tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötsel och naturvårdsförvaltning av området.
- Natura 2000- området är avsatt som biotopskyddsområde enligt 7 kap 11 § miljöbalken och förvaltas av skogsvårdsstyrelsen. Biotopskyddet gäller "mindre mark- eller vattenområden som utgör livsmiljö för hotade djur- eller växtarter eller som annars är särskilt skyddsvärda". I lagtexten finns en allmän regel som säger att det i områdena inte får bedrivas verksamhet eller vidtas åtgärder som kan skada naturmiljön. Dit räknas bl.a. röjning, gallring och annan avverkning av skog, men också sådant som grävning, utfyllning med massor eller byggande av väg..
- För bergtäktsverksamhet gäller krav på tillstånd enligt 12 kap 1 § miljöbalken, men i något enstaka fall kan det finnas behov av att reglera husbehovstäkt.
- Strandskydd gäller enligt 7 kap. 13-18 §§ miljöbalken. Strandskydd gäller 100 meter från strandlinjen (ut i vattnet och inåt land). Inom strandskyddat område är viss typ av exploatering förbjuden till exempel uppförande av ny byggnad. Undantag från förbudet gäller till exempel för byggnader som behövs för jordbruket, skogsbruket, fisket eller verksamheter till vilka tillstånd har lämnats enligt miljöbalken.

Förslag till bevarandeåtgärder för Ämtöholms biotopskyddsområde

- Fortsatt fri utveckling i större delen av område
- Att säkerställa att skogsbruksåtgärder utanför området sker med försiktighet så att områdets naturliga hydrologi och hydrokemi inte påverkas. Skogsstyrelsen bör vid behov ge råd eller förelägganden för att bl.a. säkra buffertzoner och undvika markskador som kan påverka förhållandena i biotopskyddsområdet samt påverka förutsättningarna för naturtypernas typiska arter.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Uppföljningsinsatser för detta Natura 2000-område kommer att framgå av den uppföljningsplan som kommer att tas fram.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**9050 - Näringsrik granskog**

Areal: 2,9 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen förekommer ofta på basisk berggrund och i södra Sverige ofta på mullrik brunjord. Naturtypen är näringsrik och torr-blöt och översilning kan förekomma. Naturtypen ligger ofta i sänkor, på dalbottnar eller i sluttningar med finsediment och/eller rörligt markvatten men kan även förekomma på flack mark. Trädsnittets krontäckningsgrad är normalt 50-100%, och gran utgör minst 50% av grundytan. Utöver gran kan samtliga inhemska trädslag förekomma.

Kvalitetskriterier: Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier.

Områden med stor artrikedom med avseende på rödlistade arter knutna till naturtypen kan klassas som näringsrik granskog även om ett naturskogstillstånd inte hunnit uppkomma efter ett kontinuitetsbrott.

Skogens hydrologi får inte vara under stark generell påverkan från markavvattning. Fältskiktet är i huvudsak präglat av näringsrika förhållanden och är välutvecklat och artrikt. Det finns både en högört- och en lågörtvariant. Epifytfloran kan vara rik. Där grundvattenytan ligger högt och där genomsilning eller översilning av marken äger rum är faunan av ryggradslösa djur och floran särskilt rik.

Bevarandemål

Bevarandemål för naturtypen näringsrik granskog (9050)

Arealen ska vara minst 2,9 ha. Målet är att låta naturskogen få fri utveckling och den ska präglas av naturlig dynamik, vilket exempelvis kan utgöras av storskaliga störningar som stormfällning, insektsagrepp samt av småskaliga störningar som att träd faller omkull och att gamla trädindivider dör av naturliga skäl. Skogens skiktning längs branten med dominans av grov gran i den nedre delen ska bevaras. I naturskogen ska det finnas riklig förekomst av viktiga substrat som död ved i olika nedbrytningsstadier, grova barkstrukturer, vilket är en förutstättning för epifytiska lavar, svampar samt vedlevande skalbaggar knutna till naturtypen. Populationerna hos de typiska arterna i naturtypen får inte minska påtagligt.

Bevarandetillstånd

Ämtöholms biotopskyddsområde bedöms inte ha ett fullgott bevarandetillstånd.

Dokumentation

ArtDatabanken. Faktablad för rödlistade arter. www.artdatabanken.se

Naturvårdsverket. Art- och naturtypsvisa vägledningar för Natura 2000. Naturvårdsverkets hemsida. www.naturvardsverket.se

Naturvårdsverket. Sveriges Natura 2000-områden. Naturvårdsverkets hemsida. www.naturvardsverket.se

Naturvårdsverket, 1996. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet. Stockholm.

Nyckelbiotopsinventeringen finns på Skogsstyrelsens hemsida: www.skogsstyrelsen.se. Klicka på Skogens pärlor.

Bilagor

Objektskarta

Karta över Natura 2000-habitat i objektet

ALHEM

1:1

Gölthorpet

1:13

Forsnäs

1:5

Hagaberg

1:7

Lövsveden

1:10

Nydala

Göteborg

1:1

Ämten

ÄMTÖHOLM

Ämtöholm

 Natura 2000

0 0,125 0,25 0,5 Km

Rummet

Natura 2000- habitat i objekt Ämtöholms biotopskyddsområde SE0330261

